

Get2gethers nyårsbrev, januari 2019

Hej våra kära stödmedlemmar!

Vi vill med detta brev ge en inblick i vad som har hänt i föreningen under 2018 samt berätta lite om vad som väntar under 2019.

Killingarna

Den stora händelsen 2018 var att våra egna killingar föddes! I december 2017 köpte vi in bocken Odin från 4H-gården i Hågelby. Vi delade då vår flock och Odin fick, tillsammans med 9 av våra damer, gå i en egen hage under drygt två månader.

Den 12e maj 2018 föddes Semla, Get2Gethers allra första killing! Det var en varm dag och alla dräktiga damer gick i vår vackra hage omgärdad av gärdesgård, precis intill fågelsjön på Långängen. Där fanns gott om mat i form av gräs och buskar. Malin tog denna dag ut getterna utanför hagen för att valla dem och erbjuda getterna lite variation i kosten. Knappt hade hon släppt ut dem förrän Signe, nr 97, satte av i full fart mot Geteborg2! I Geteborg2 fanns inget att äta men hon hade bestämt sig för att hon skulle hem och föda sin killing. De andra getterna märkte knappt att Signe stack och hon brydde sig inte ett dugg om dem. Nu var det dags för henne att finna en trygg plats och förbereda sig. Fyra getskötare stod oroligt bredvid vid förlossningen och försökte att inte vara i vägen eller störa men samtidigt vara tillgängliga om något skulle krångla. I ladan i Geteborg2 så födde Signe, efter ett par timmar och på alldeles egen hand, lilla Semla – alldeles perfekt och ljuvlig!

Av de 9 getter vi valde att låta betäcka blev 8 dräktiga och 7 killingar föddes, 2 bockkillingar och 5 getkillingar. En av getterna, Katitzi nr 09, födde en död killing och hon sörjde i flera dagar innan hon bestämde sig för att vara moster till de små som kommit. Pappan Odin valde vi att behålla då vi tycker att han är så trevlig och gullig. Han kastrerades och är en utmärkt pappa och slyröjare!

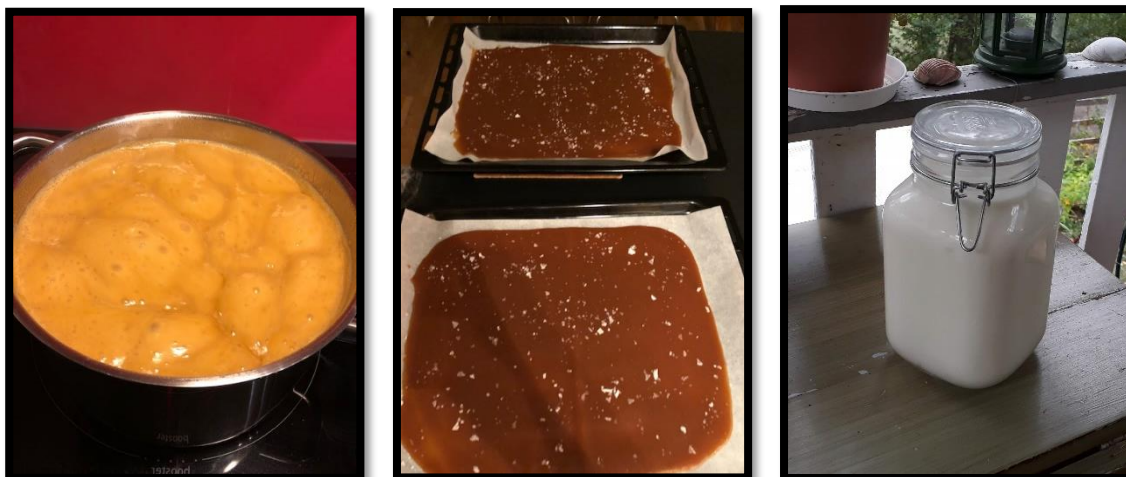

Mjolkning

När våra två bockkillingar, Hasse (döpt efter Hasse Alfredsson, vår hedersget) och Tor (Odins son) blev köns mogna vid 4 månaders ålder, separerade vi dem från sina mammor, Clary och Bim. För att dessa mammor skulle kunna gå i sin och inte få mjölkstockning, så fick vi handmjölka dem två gånger per dag i några veckor. Mjölken tog vi vara på och fryste in. Efter cirka 3 veckor började vi att minska på mjölkningen och efter ytterligare två veckor hade de båda sinat. Bockarna blev kastrerade och kunde senare gå i samma hage som sina mammor och systrar.

Att mjölka getter visade sig till en början vara lite besvärligt, då de inte ville stå still. Efter lite träning och mycket havre blev vi alla lite bättre och snabbare på att mjölka. Idag har vi kunnat använda mjölken till att koka kolor, som senare har sålts på Geten Gerda & Ko. Totalt kunde vi ta till vara på ca 8 liter mjölk. I kolorna har vi också använt honung från bikupor i Killinge på Lidingö.

Vi provade även att göra glass på mjölken, den italienska varianten Fior di Latte. En krämig glass med smak av vanilj och getmjölk, helt underbart god! Vi hoppas kunna ta till vara på mjölk även under 2019 och utveckla den ekologiska, närodlade matproduktionen.

Sommarkollo 2018

Här följer en berättelse från våra medlemmar Anders och Maria Birkeland som erbjöd åtta av våra getter kollovistelse under sommaren.

”Sedan ett antal år har vi varit delägare i en samfällighet i Roslagen. I den ingår bland annat en obebyggd liten ö på ca 6500 kvm som det varit vårt ansvar att sköta. I samband med öppningen av Geteborg2 föddes idén att med hjälp av getterna få hjälp med underhållet. Ön var övervuxen med sly och annat. Så blev det att getterna med faddernamnen Ingalill, Polly, Lillemor, Kitch, Karin, Sally, Sylvia och Susanna fick komma till oss på sommarkollo under 2 månader. Att få dit getterna var ett litet äventyr. När de förstod att de skulle skiljas från flocken gjorde de sitt yttersta för att inte bli infångade för transport i hästsläpet. Utan hjälp av Hussein från Afghanistan hade det inte gått. Väl framme i Spillersboda blev det båttransport på en större pråm. Betydligt lugnare. Väl framme på ön fann de sig snabbt tillrätta och verkade trivas utomordentligt. Det får foder vi

köpt som komplettering var de ganska ointresserade av. Färskvattenslang drog vi från vår grannö, men de verkade nästan föredra det bräckta östersjövattnet. Ganska snart blev getterna en turistattraktion och familjer kom med sina båtar från närbelägna öar. Mycket populärt även bland getterna. Så snart de hörde en båt kom de springande ner till strandkanten. Största problemet för oss att ta oss därifrån berodde på getternas tävling i att hoppa ombord i vår kanadensare. Efter 2 månader tog maten slut och det var dags för hemfärd till Lidingö. Denna gång gick det hur smidigt som helst och samtliga getter gick lugnt och stillsamt ombord på pråmen. Det blev ett kärt möte med de andra getterna hemma i Högberga.

Det har varit en mysig känsla att ha haft dem som sommarvänner och det ingav ett lugn varje kväll när de samlades för att sova på berghällen mot vårt håll. De har gjort ett fantastiskt fint arbete och nu är ön de betat luftig och naturligt rensad! Vi fick under sommaren flera frågor om de kan komma tillbaka nästa år och beta av andra öar. Vi saknar "våra" flickor!

/Anders & Maria Birkeland"

Vattenfall

Ett av Get2gethers projekt är att undersöka om getter kan ersätta maskiner för att hålla landskapet öppet och därmed öka naturvärden och den biologiska mångfalden. Efter att under det första året ha utvecklat utrustning och arbetsmetoder inledde Get2gether 2018 ett pilotprojekt för Vattenfalls räkning. Sammanlagt har fyra hagar med en yta på över 14000 kvm byggts norr om Högberga station. Stängslingstekniken har förbättrats efterhand. Arbetet går allt snabbare och resultatet blir bättre, det är numera ovanligt med rymningar. Målet, att nå en total ringbarkning, har inneburit en viss intressekonflikt med getternas anarkistiska läggning. Getterna kan på nolltid totalt demolera större

delen av en hage men sedan kan det ta förhållandevis lång tid att beta ned det sista. Mängden getter är helt avgörande för effekten men fler getter kräver inte så mycket mer arbete i form av tillsyn. Sammanfattningsvis är resultatet att det går att uppnå en total avbetning och att antalet getter bör vara stort för att arbetet ska vara rationellt. Pilotprojektet är nu avslutat och Vattenfall ska utvärdera resultatet.

Slutligen...

...kan vi berätta att samarbetet med kommunen går bra. Vår lada, Geteborg2, har renoverats för att fungera ändamålsenligt som vinterviste åt våra getter. Den 20:e december bjöd vi till glöggmingel i Geteborg 2. Ett väldigt trevligt och uppskattat evenemang då många fick träffa bocken Balder. Han är inhyrd i två

månader för att betäcka 17 stycken av våra getter så i maj kan vi förvänta oss en riktig baby-boom i hagen!

Vi har kunnat erbjuda en person från socialpsykiatrin arbetspraktik en dag i veckan och nu vid årsskiftet inleds ett samarbete med Ögruppen, Lidingös Stads dagliga verksamhet, där en grupp ska hjälpa oss med getskötsel ett par dagar i veckan.

Vi har, genom samarbete med kommunen, tagit emot en grupp Gröna jobbare, de är totalt fem personer som hjälper till med rivning och stängsling av hagar. Så har vi Sivs Hunddagis som också hjälper oss med getskötsel.

Vi ordnade getyoga i hagen i somras, ett mycket uppskattat och roligt event som vi vill återuppta sommaren 2019. Yogaläraren Charlotta Ozaki Macias, omgiven av killingar, ledde oss genom övningarna.

Alla våra samarbeten och ni stödmedlemmars engagemang och ekonomiska bidrag är guld värda för oss! Vi ser hur projektet växer sig större och vi har fått mycket positiv feed-back sedan starten 2016. Vi hoppas att ni alla vill stanna kvar och stödja vår verksamhet och vi ser fram emot ett händelserikt och getteroligt 2019 med många killingar! Vill DU vara med och stötta vår förening och våra projekt? Vi emotser gärna 2019 års inbetalning för stödmedlemskap (300 kronor) nu i januari. Om du vill teckna ett fadderskap för en killing (700 kronor), vänligen maila get2gether.nu@gmail.com för att ställa dig/er i kö. Frivilliga bidrag är självklart också välkomna. Pengarna går oavkortat till foder och omkostnader för våra älskade getter.

Swishnummer: 123 166 87 89

Bankgironummer: 163-7248

Glöm inte att ange namn och e-postadress till get2gether.nu@gmail.com så att vi kan nå er med löpande information.

Vi avslutar med en liten anekdot enligt vår devis: Man har aldrig tråkigt med getter!

Hur människor möts kring getter

Jag är på väg från hagen i Högberga mot Södra Kungsvägen och möter en kostymklädd man. Han heter Erik visar det sig och berättar att han precis hade missat lidingöbanan och tog nu en sväng förbi getterna istället för att stå och

tänka negativa tankar på stationen. Han berättade att han upptäckt getterna vid en incident veckan innan. Han hade varit i närheten och sett en luftballong som såg att vara i trångmål. Den sjönk dramatiskt och var på väg mot kraftledningen. Han sprang dit för att kunna hjälpa till om det hände något. När han kommer fram har ballongen ändå lyckats lyfta och försvinner, men den har skrämt vår stora bock Odin så att han har hoppat över stängslet och är nu utanför hagen. Då dyker en pappa och ett barn upp som brukar komma och hälsa på. Barnet, en 8-åring, hämtar raskt havre och lockar på bocken som springer efter honom in i hagen igen. Slutet gott allting gott!

Varma hälsningar från styrelsen i Get2gether:

Henrik Pontén

Anders Olin

Malin Tyrén Bakken

Lotta Westring

Ronnie Ericsson

Anna-Maria Liljegren

Martina Fransén

